

Sparkonto-undersökning 2017

Ur rapporten:

- Stora skillnader i storleken på lättillgänglig hushållsbuffert bland svenska hushåll.
- Nästan hälften sparar regelbundet till något specifikt de planerar att köpa i framtiden, t ex en bil eller en semester.
- Knappt tre av tio vet exakt vilken ränta de har på sitt sparkonto.
- Fyra av tio uppger att det inte är värt tiden att jämföra olika alternativ bland sparkonton för att räntan är så låg.

SBAB!

Om rapporten

Rapporten grundar sig på en undersökning som genomförts under perioden 16-18 januari 2017 via en webbenkät av TNS Sifo på uppdrag av SBAB. 1 037 personer i åldrarna 20-80 år har svarat på enkäten.

Inledning

Att spara är att avstå lite konsumtion här och nu för att i framtiden kunna skörda. För att göra det på ett bra sätt gäller det att ha en insikt om vilka marginaler som krävs, både här och nu och i framtiden.

I den här undersökningen har vi för femte året i rad frågat 1 037 personer i hela landet om deras sparvanor, hur förberedda de är för oväntade utgifter och om de har koll på vilken ränta de har på sitt sparkonto.

Resultaten visar på stora skillnader bland svenska hushåll när det gäller marginaler i hushållsekonomin. Många har en ganska rejäl buffert att ta av medan andra lever ur hand i mun, utan en krockkudde om något skulle hända i privatekonomin.

Många har uppnått Wibbles dröm

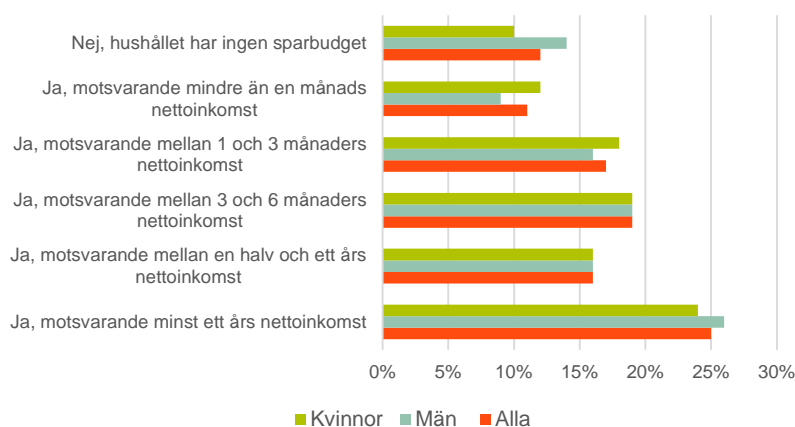
I början av 1990-talet gjorde dåvarande finansminister Anne Wibble sitt numera klassiska uttalande om att alla svenskar borde ha minst en årslön på banken. Uttalandet uppfattades som väldigt kontroversiellt eftersom få svenskar då kunde leva upp till den drömmen. Idag, trots att disponibel inkomst ökat med nästan 50 procent sedan dess, är sparandet så högt att många har uppnått det målet. I vår undersökning svarar en fjärdedel att de har motsvarande ett års nettoinkomst att tillgå om något oväntat skulle inträffa i deras ekonomi. Drygt fyra av tio kan lätt komma åt mellan ett halvt års och ett års nettoinkomst.

Men klyftorna är stora. I botten av skalan hittar vi också en knapp fjärdedel av respondenterna, som uppger att de har en eller mindre än en nettomånadsinkomst att tillgå vid en oväntad utgift. 12 procent svarar att de inte har någon sparbuffert alls. Det skulle potentiellt kunna ställa till det om hushållet skulle förlora eller kraftigt minska sina inkomster, t ex vid en arbetslöshet.

I mitten av skalan finns merparten av svenskarna. De har mellan en och sex månadsinkomster netto att använda vid en oväntad utgift, med en median vid 100 000-200 000 kr. Sparbufferten är hyfsat jämnt fördelad mellan könen, med något fler män bland de med störst tillgångar och bland de som inte har någon sparbuffert alls.

Diagram 1

Har ditt hushåll en sparbudget? Det vill säga, har du pengar som du enkelt och snabbt kan komma åt och använda till en oväntad utgift?

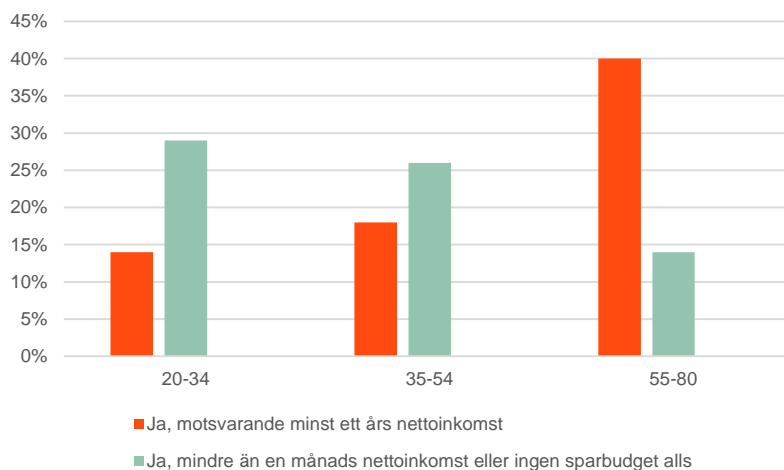

Med åldern ökar sparkapitalet

Eftersom tid och inkomst ofta är avgörande faktorer för att bygga sparkapital är det inte förvånande att de äldsta i vår undersökning anger att de har ett större sparkapital. Hela 40 procent av 55–80-åringarna har minst ett års inkomst i lättillgängligt kapital, mot endast 14 procent av de yngsta. Var tredje ung har ingen eller mindre än en månads nettoinkomst i sparbudget.

Diagram 2

Har ditt hushåll en sparbudget? Det vill säga, har du pengar som du enkelt och snabbt kan komma åt och använda till en oväntad utgift?

Sparande och samvetet

De flesta vet att en sparbuffert och ett sparande är bra att ha men alla har inte utrymme eller disciplin att skaffa sig det. Nästan hälften har lite eller dåligt samvete över att de inte sparar tillräckligt. Svaren skiljer sig dock även här en del mellan åldersgrupperna. De med mest dåligt samvete återfinns bland de unga, 20-34 år. Bland dessa uppger var femte att de instämmer helt i påståendet om huruvida de har dåligt samvete över att de inte sparar tillräckligt.

De äldre är nöjda med sitt sparande eller konstaterar att de inte behöver spara mer. Om nu samvetet är en bra måttstock.

Diagram 3

I vilken utsträckning instämmer du med eller instämmer du inte med följande påstående: "Jag har dåligt samvete för att jag inte sparar tillräckligt."

Kvinnor anger att de i högre grad har dåligt samvete över att de inte sparar tillräckligt. 44 procent av kvinnorna mot 37 av männen anger att de har delvis eller dåligt samvete över att de inte sparar tillräckligt. I frågan har vi inte specifikt frågat efter vilken sparform som man har dåligt samvete över. Det kan ju mycket väl vara så att man är nöjd med sin buffert men känner att man borde spara mer till exempelvis pensionen.

Hur hanteras en oförutsedd utgift på 10 000 kr?

Hur mycket ett hushåll bör ha i buffert varierar naturligtvis. Ett riktmärke är att titta på vilka utgifter hushållet har en vanlig månad och sen se till att ett par, tre månader utan inkomst kan hanteras. I vår undersökning har vi, för att fastställa hur lättillgängliga pengar människor har, frågat var hushållen får 10 000 kr ifrån om det skulle behövas. Här har vi gett möjlighet att svara flera alternativ, då en del kanske föredrar att hämta pengarna från flera ställen. De flesta svarar att de har ett sparkonto, 71 procent. Näst vanligaste alternativet, vilket en dryg tredjedel svarar, är att ha aktier, fonder eller andra värdepapper eller att ha pengar över på ett transaktionskonto.

Tabell 1

Var skulle ditt hushåll få pengar ifrån om du drabbades av en oväntad utgift på 10 000 kr?

71 % Jag har ett sparkonto

33 % Jag har fonder/aktier/värdepapper

31 % Jag har alltid lite över på ett transaktions-/löne-/pensionskonto

13 % Jag får hjälp av släkt/vänner om det behövs

9 % Jag har lite kontanter undanstoppade

9 % Jag använder kreditkort, avbetalning eller tar ett lån

5 % Om det behövs får jag försöka sälja saker eller ordna det på annat sätt

Skillnaderna mellan åldrarna är tydliga i denna fråga. 27 procent av de unga förlitar sig på släkt och vänner mot endast 2 procent av de äldre. 55–80-

åringarna har också i högre grad lite kontanter undanstoppade hemma och lite pengar över på transaktionskontot.

Dålig koll på räntan

För de som har pengar på sparkonto är det si och så med kunskapen om hur hög ränta kontot erbjuder. En tredjedel av de som har ett sparkonto svarar att de inte alls vet, en tredjedel vet ungefär och en tredjedel vet med säkerhet vilken ränta de har. Fler män än kvinnor har koll på räntan och äldre vet i högre utsträckning än yngre. Det senare kan tyckas märkligt i dagens digitala banksamhälle. En koll på räntan är en knapptryckning bort.

Att så många inte vet vilken ränta verkar tills viss del ha med lågräntemiljön att göra. Var fjärde svarar att de inte har jämfört sparräntor eftersom det inte är värt tiden med tanke på den låga räntan. Det verkar heller inte ha att göra med kunskap eller svårigheten att hitta jämförande information, då endast 11 procent svarar att det har med det att göra.

Med tanke på hur lätt det är att öppna ett konto och flytta pengar över nätet borde fler ta tag i att jämföra aktörer och flytta sina pengar. Lite ränta är alltid bättre än ingen ränta.

För mer information kontakta gärna

Emma Persson, Boendeeconom SBAB, 0761-09-27 30,
emma.persson@sbab.se. Twitter: @ekonomemma